

From: Külli Haab
Sent: Wednesday, March 6, 2024 3:32 PM
To: 'priit.lomp@riigikogu.ee' <priit.lomp@riigikogu.ee>
Cc: Evelin Pärn-Lee <Evelin.Parn.Lee@konkurentsiamet.ee>
Subject: RE: kaugkütte püsitasu

Tere

Konkurentsiameti ettepanekud kaugkütteseaduse muutmiseks on leitavad:
<https://adr.rik.ee/ka/dokument/15109365>

Konkurentsiamet tegi ettepanekud kogu kaugkütteseadus üle vaadata ning ühtlustada regulatsiooni praktikaid teiste eriseadustega (ELTS, MGS ja ÜVVKS). Püsikomponendi aluspõhimõtete seadusesse lisamine oli vaid üks paljudest ettepanekutest. Kaugkütteseaduse alusel soojuse müügi ja hinnakujunduse regulatsioon on kehtinud muutmatul kujul alates 11.02.2003. Konkurentsiamet on pidanud 21 aasta jooksul seadusest tulenevate üldiste ja mitmeti tõlgendamist vajavate ning rohkeid vaidlusi põhjustanud 5-st sättest juhendades kooskõlastama kaugkütte hindasid ja teostama järelevalvet vaid ameti enda poolt kehtestatud metoodikate ja juhendite alusel.

Lisan juurde ka meie vastused Stolitsa küsimustele.

1. Millistes Euroopa riikides selline süsteem töötab?

Mitmekomponendilist hinda kasutatakse näiteks Rootsis, Soomes, Taanis ja Hollandis.

2. Palun selgitage, mida see tähendab? Mille eest konkreetset soovitatakse maksta? Torude hooldamise eest? Kuuma vee tarnimiseks torudesse? Või midagi muud?

Mitmekomponendilise hinna püsitasu aluseks on püsiva iseloomuga kulud, mida soojusettevõtja peab tasuma hoolimata sellest, mis mahus kaugküttevõrgust soojust tarbitakse. Kaugkütte hinnas sisalduvad püsikulud (näiteks tegevuskulud) ja muutuvkulud (näiteks kütuse ostukulu). Kui kütuse ostukulu sõltub katlamajade töökoormusest, ehk mida rohkem soojust toodetakse/tarbitakse, seda rohkem kütust kulub, siis tegevuskulud (näiteks töötajate palgad, ruumide kommunaalkulud ja ka trasside hoolduskulud) sellest ei sõltu. Püsitasu aluseks on teenuse osutamiseks vajalikud ning püsiva iseloomuga kulud, mida soojusettevõtja peab tasuma hoolimata sellest, mis mahus kaugküttevõrgust soojust tarbitakse.

3. Kuidas see süsteem praegu töötab? Kes selle eest maksab? Soojuse tootja või tarbija? Kui tootja maksab, on see investering (millisest kuluartiklist – tulust või kasumist)?

Hetkel kehtivates soojuse piirhindades (€/MWh) sisalduvad nii püsi- kui muutuvkulud. Soojuse piirhinna kujundamisel peavad soojusettevõtjad lähtuma kaugkütteseadusest, mille § 8 lõige 3 sätestab, et soojuse piirhind tuleb kujundada selliselt, et oleks tagatud: vajalike tegevuskulude, sealhulgas soojuse tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks tehtavate kulutuste katmine; investeringud tegevus- ja arenduskohustuse täitmiseks; keskkonnanõuete täitmine; kvaliteedi- ja ohutusunõuete täitmine ja põhjendatud tulukus.

4. Mis muutub tarbija jaoks? Kas teoreetiliselt on võimalik näitega näidata, kuidas arve fikseeritud hinnaga välja näeks?

Püsitasu rakendamisel võetakse vastavad püsikulud soojuse hinnast välja ja kajastatakse arvel eraldi ehk tegu on hinna ümberkujundamisega, mitte tarbijatele täiendavalt lisanduva tasuga. Arvetel kajastub sellisel juhul kaks komponenti – püsitasu ning soojuse tarbimisest sõltuv tasu. Kui püsikulu

lisandub, siis samal ajal väheneb tarbimisest sõltuv tasu ehk kogusummas soojusettevõtja lubatud müügitulu baas jääb samaks. Paralleeli võib tuua näiteks elektri arvetega, kus on eraldi välja toodud tarbimisest sõltuvad tasud ning igakuised fikseeritud tasud.

5. Kas on tõsi, et süsteemi hooldus moodustab kolmandiku arve summast? Kas see tähendab, et arve summa suureneb kolmandiku võrra? Või tehakse arvutus kuidagi teisiti? Igal juhul muutub soojus tarbija jaoks kallimaks?

Iga kaugkütte võrgupiirkonna kulud on erinevad ja sõltuvad näiteks võrgupiirkonna suurusest ning soojuse tootmiseks kasutatavast kütusest (maagaas, hakkpuit või muu). Püsikulude osakaal praegu kehtivas soojuse hinnas sõltubki konkreetse võrgupiirkonna kuludest ning soojuse tarbimismahust. Oluline on märkida, et ka kehtiv kaugkütteseadus ei keela püsitasu rakendamist ning Konkurentsiameti poolt tehtud muudatusettepanekud ei too kaasa kohustuslikku püsitasu. Soojusettevõtjad saavad teha vastavad arvutused ning hinnata püsitasu vajadust ja suurust oma võrgupiirkonnas. Kuna soojusettevõtjad on püsitasu rakendamise kohta hakanud huvi tundma, siis läbipaistva hinnakujunduse põhimõtetest ning kõigi osapoolte huvidest lähtudes on mõistlik, et püsitasu puudutav on seadusandlusesse kirja pandud. Nagu eelnevalt selgitatud, siis püsitasu ei lisandu kehtivale soojuse hinnale, vaid vastavad kulud võetakse soojuse hinnast välja ning kajastatakse arvel eraldi.

6. Alates 1.maist tõuseb kütuseaktsiis 7%, maagaasi aktsiis 20% ja elektriaktsiis 45%. Kas see tähendab, et küte tõuseb ka lõpptarbija jaoks? Kui arved tõusevad ka fikseeritud hinna tõttu, siis on kütte kasv väga märgatav?

Nimetatud aktsiiside tõusu mõju soojuse piirhinnale sõltub konkreetsest võrgupiirkonnast ja seal kasutatava kütuse liigist. Näiteks neid võrgupiirkondi maagaasi aktsiisi tõus otseselt ei mõjuta, kus maagaasi soojuse tootmiseks ei kasutata. Samuti mõjutab soojuse hinda aktsiisist oluliselt rohkem näiteks kasutatava kütuse hind (näiteks 100% gaasist soojust tootvas võrgupiirkonnas mõjutaks maagaasi aktsiisi muutus 20% soojuse hinda u 1%, gaasi tipukütusena kasutavates võrgupiirkondades oluliselt vähem). Elektriaktsiisi mõju on üldjuhul veelgi väiksem. Kas ja kui palju peale aktsiiside tõusu soojuse piirhinnad konkreetsetes võrgupiirkonnas muutuvad, selgub siis, kui soojusettevõtjad hinnataotlustega Konkurentsiameti poole pöörduvad.

7. Kas ministeerium arutab seda ettepanekut? Kui jah, siis millal?

Ministeerium ei ole Konkurentsiameti kaugkütteseaduse muudatusettepanekutele vastanud ning võimalikust arutelu ajast veel teavitanud.

Lugupidamisega

Küllli Haab

Regulatsiooniteenistuse juhataja-peadirektori asetäitja
Konkurentsiamet

From: Priit Lomp <priit.lomp@riigikogu.ee>

Sent: Wednesday, March 6, 2024 12:03 PM

To: Evelin Pärn-Lee <Evelin.Parn.Lee@konkurentsiamet.ee>

Subject: kaugkütte püsitasu

Tere, Evelin

Laats reageeris Konkurentsiameti ettepanekule avaliku seisukohaga kaugkütte püsitasu osas ja nüüd pöördus Stolitsa samas küsimuses minu poole kommentaari saamiseks. Kas saad jagada seda esialgset algatust teie ameti poolt? Otsisin station.ee keskkonnast ja ei leidnud kusagilt.

Lugupidamisega,

Priit Lomp
Riigikogu liige
Majanduskomisjoni esimees

56982166

priit.lomp@riigikogu.ee